

رونق ساخت داخل

در حال حاضر بررسی‌ها نشان می‌دهد عمق ساخت داخل در صنعت لوازم خانگی میانگین ۷۰ تا ۷۵ درصد است

رئیس اتحادیه لوازم خانگی در گفت‌وگو با «ایران اقتصادی»:

تولیدکنندگان لوازم خانگی، اصناف را به حاشیه راندند

گفت‌وگو

از تولیدکنندگان می‌گیرد و مصرف‌کنندگان هم مجبور هستند محصولات عرضه شده در بازار را خریداری کنند. این در حالی است که وجود رقیب به توسعه و پیشرفت صنعت کمک می‌کند اما معضل دیگر قیمت است. بازار وقتی انحصاری شود، تولیدکنندگان قیمت‌ها را هرگونه که بخواهند تعیین می‌کنند و قاعدتاً این امر اجاف در حق خریداران لوازم خانگی ایرانی است. در خصوص وضعیت بازار لوازم خانگی و مسائل پیرامون آن با اکبر بازوی، رئیس اتحادیه لوازم خانگی گفت‌وگویی انجام دادیم که در ادامه می‌خوانید.

● روند داخلی سازی صنعت لوازم خانگی را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

صنعت لوازم خانگی ایران طی ادوار گذشته نقش چندانی در بازار داخلی نداشت، به شکلی که سالانه میانگین ۷ میلیون دستگاه لوازم خانگی در کشور تولید می‌شد و سهم عمده بازار در اختیار برندهای خارجی بود که به عنوان نمونه می‌توان به اواسط دهه ۹۰ اشاره کرد. طبق بررسی‌های صورت گرفته در سال‌های ۹۵ و ۹۶ تا ۶۰ درصد بازار لوازم خانگی در اختیار برندهای خارجی بود و ۴۰ درصد به تولید داخل اختصاص داشت که این محصولات نیز از عمق ساخت داخل بسیار پایینی برخوردار بودند که به مرور و با تشدید تحریم‌ها و ممنوعیت واردات، عمق ساخت داخل نیز افزایش یافت. در حال حاضر بررسی‌ها نشان می‌دهد عمق ساخت داخل در صنعت لوازم خانگی

میانگین ۷۵ تا ۷۰ درصد است که به صورت جزئی‌تر، عمق ساخت داخل در گروه تلویزیون ۳۵ درصد، کل وسایل کالوسوز ۱۰ درصد و وسایل برقی حجیم مثل یخچال، فریزر و غیره ۷۵ تا ۶۵ درصد است.

● وضعیت کنونی بازار لوازم خانگی در چه شرایطی قرار دارد؟

بازار لوازم خانگی در آرامش است و کالا به وفور موجود است. به گونه‌ای که در پایان سال ۱۴۰۲ نسبت به مدت زمان مشابه سال قبل تولید لوازم خانگی حداقل ۱۲ درصد رشد داشت. شاید یکی از عمده دلایلی که بازار لوازم خانگی با آرامش روبه‌رو شده، کاهش قدرت خرید مردم است. بانک‌ها نیز در این مسیر همراهی لازم را ندارند تا مردم به صورت قسطی بتوانند لوازم خانگی خریداری کنند. در مقطع فعلی خیلی از خریداران به دنبال

آن هستند که فروش به صورت اقساطی داشته باشند. اگر این امکان از سوی تولیدکننده یا بانک فراهم شود، بازار لوازم خانگی رونق می‌گیرد و مردم نیز می‌توانند نسبت به تغییر لوازم خانگی خود اقدام کنند.

● چرا برخی مراکز توان فروش اقساطی لوازم خانگی را نداشته و اصناف این امکان را ندارند؟

برخی از مجموعه‌های فروش لوازم خانگی از سوی بانک‌ها به صورت ۱۰۰ درصدی حمایت می‌شوند. در حقیقت برخی از فروشگاه‌ها چون سرای ایرانی از سوی بانک‌ها مورد حمایت قرار می‌گیرند. همچنین هیچ شخص حقیقی از اصناف لوازم خانگی نمی‌تواند نسبت به تغییر لوازم خانگی خود اقدام کند.

ضعف در بنیه مالی تنها امکان فروش نقدی را ارائه تخفیف جزئی را دارند. بر اساس نامه‌های ارسال شده به مسئولان امر و پیگیری‌هایی که اتحادیه لوازم خانگی داشته، باید مشخص شود چرا برخی از مجموعه‌های فروش لوازم خانگی به صورت انحصاری از سوی برخی از بانک‌ها حمایت می‌شوند، این درحالی است که بانک مرکزی همچنین سیاست روپیکردی را قبول ندارد و حتی اعلام شده که بانک‌ها نباید بنگاه‌داری کنند.

● رونق بازار لوازم خانگی توسط اصناف و تولیدکنندگان چگونه امکان‌پذیر است؟

واحد‌های صنفی با تلاش بسیار زیاد کالا را ایرانی را به مردم معرفی کردند و اطمینان دادند که خرید کالای ایرانی، مناسب است. با توجه به نقش پررنگی

عکس‌ها: ایران

در آینده برای آن که مجوزی برای تولید لوازم خانگی داده شود، باید تمرکز بر صادرات در اولویت قرار گیرد. به نظر می‌رسد در شرایط کنونی تولیدکنندگان لوازم خانگی حتی در مورد شرایط و نیازهای امکان صادرات لوازم خانگی به آنها وجود دارد، مطالعه عمیق و عملیاتی ای انجام ندادند

راهکارهایی را پیشنهاد می‌کنید؟

قطعاً در شرایط کنونی نسبت به دهه گذشته، تولید لوازم خانگی افزایش یافته و این امر مورد استقبال واحدهای صنفی است که این امر باعث شده بازار سیاه در لوازم خانگی شکل نگیرد. اما برای مدیریت صحیح این افزایش عرضه باید برنامه‌های وجود داشته باشد چراکه افزایش تولید و عدم دسترسی مردم به کالاهای لوازم خانگی مشکلاتی را سبب می‌شود. لذا بهتر است مذاکره‌ای با بانک‌ها و سایر مجموعه‌ها صورت بگیرد تا فروش لوازم خانگی به صورت اقساطی توسط اصناف هم انجام شود. به غیر از بانک‌ها، ارگان‌ها و سازمان‌ها در عقد قرارداد با اصناف می‌توانند شرایط فروش قسطی لوازم خانگی را فراهم کنند. همچنین در این میان مهم‌ترین نکته این است که مازاد لوازم خانگی به کشورهای مختلف و بخصوص روسیه که خواهان کالای ایرانی است، صادر شود. اگر بازاریابی درست و دقیقی در این حوزه صورت گیرد، تولیدکنندگان می‌توانند لوازم خانگی را بر اساس استانداردهای کشور هدف، با قیمت مناسب و رقابتی به کشورهای همسایه صادر کنند. همچنین گزارش مرکز آمار هم به صورت غیرمستقیم به افزایش تولید لوازم خانگی پرداخته است. تورم لوازم خانگی نیز با قرار گرفتن زیر تورم شاخص کل و ۷ گروه کالایی دیگر رو به کاهش است. به عنوان نمونه در بهمن ماه ۱۴۰۲ شاخص کل تورم به ۳۵٫۸ درصد رسیده اما شاخص تورم لوازم خانگی با قرار گرفتن روی عدد ۳۳٫۵ درصد، حتی کمتر از شاخص کل به ثبت رسید.

● برای رونق روند صادرات لوازم خانگی چه باید کرد؟

مهم‌ترین عامل بر سر راه صادرات لوازم خانگی، بحث قیمت است. تولیدکنندگان لوازم خانگی باید با افزایش بهره‌وری از هزینه‌های خود بکاهند زیرا در این صورت می‌توانند در منطقه رقابت کنند. نکته بعدی کیفیت است. لوازم خانگی ایرانی زمانی می‌تواند در بازار کشورهای مختلف جایگاه صادراتی داشته باشد که به جهت کیفیت قابل رقابت شود. می‌باید بعدی، رعایت شاخص‌های استاندارد است. اگر نتوانیم استانداردهای کشور هدف صادراتی را در تولید محصولات محقق سازیم، هیچ شانس برای حضور در بازار این کشورها نخواهیم داشت. متعاقباً در آینده برای آن که مجوزی برای تولید لوازم خانگی داده شود، باید تمرکز بر صادرات در اولویت قرار گیرد یعنی به شرط صادرات مجوز داده شود. به نظر می‌رسد در شرایط کنونی تولیدکنندگان لوازم خانگی حتی در مورد شرایط و نیازهای کشورهای امکان صادرات

لوازم خانگی به آنها وجود دارد، مطالعه عمیق و عملیاتی انجام ندادند. قاعدتاً دستور کار تولیدکنندگان لوازم خانگی قرار نگیرد، نمی‌توان شاهد رونق بازار لوازم خانگی حتی در داخل کشور بود. اگر چنین امری جامعه عمل بگیرد، اعتماد عمومی به خرید لوازم خانگی ایرانی افزایش یافته و در پی آن بسترهای توسعه پایدار در صنعت لوازم خانگی ایران فراهم خواهد شد.

● برای رفع برخی چالش‌های کنونی صنعت لوازم خانگی، چه اقداماتی داشته‌اید؟

به عنوان نمونه اواخر سال گذشته، معاون اول شهید جمهوری آیت‌الله دکتر رئیسی جلسه‌ای با اصناف و اتحادیه‌های لوازم خانگی داشتند که قرار شد کارگروهی تشکیل و مشکلات صنعت لوازم خانگی در آن احصا و راهکارها ارائه شود. همچنین در جلسه مذکور، مباحث مالیات، سامانه مؤدیان، بنگاه‌داری بانک‌ها، نوسان قیمت ارز، وجود کالاهای قاچاق لوازم خانگی و مسائلی دیگر مورد بحث و بررسی قرار گرفت. همان‌طور که گفته شد در حال حاضر بانک‌ها به جای اینکه تسهیلات را در اختیار بخش تولید قرار دهند، به حوزه توزیع بیشتر توجه دارند که این امر مشکلاتی را برای صنعت لوازم خانگی هم ایجاد کرده است. بانک‌ها باید تسهیلات را به مصرف‌کنندگان نهایی و تولیدکنندگان اختصاص بدهند، نه اینکه ارائه تسهیلات منتج به فروش اقساطی لوازم خانگی توسط مجموعه‌های خاص شود. همچنین در این روند شاهدیم تبلیغات گسترده‌ای در رسانه ملی و شبکه‌های اجتماعی از عرضه کالاهای لوازم خانگی به صورت اقساطی انجام می‌شود، این در حالی است که باید تسهیلات به بخش تولید اعطا شود. بر این اساس، نامه‌های متعددی به نهادهای مختلف از جمله دفتر مقام معظم رهبری، ریاست جمهوری، وزارت صمت، بانک مرکزی و غیره ارسال کردیم و در حال پیگیری برای پاسخ مسئولان هستیم.

همچنین با توجه به مشکلات مالیاتی در صنعت لوازم خانگی، از سازمان امور مالیاتی درخواست داشتیم که به واحد‌های خرد صنف لوازم خانگی توجه ویژه‌ای داشته باشد و بر اساس سودآوری فروش محصول از این واحدها مالیات ستانی کند. اگرچه حال حاضر بر اساس تراکنش و گردش مالی از اصناف نظیر لوازم خانگی مالیات اخذ می‌شود، اما باید در نظر داشت که اکنون قیمت لوازم خانگی بالا رفته و این موضوع باعث شده گردش مالی صنف لوازم خانگی افزایش یابد.

بدریه قاچاق در صنعت لوازم خانگی چه جایگاه و تبعاتی را به همراه دارد؟

برش

این موضوع مشکلاتی را برای صنعت لوازم خانگی ایجاد کرده است که باید تدابیر راهبردی برای کاهش این روند مد نظر مسئولان قرار گیرد. کالاهای قاچاق لوازم خانگی به صورت غیرقانونی وارد کشور می‌شوند و این تولیدکنندگان بسیار زیان می‌بینند. همچنین تولیدکنندگان عرضه‌کنندگان لوازم خانگی، تمامی هزینه‌های مالیاتی را پرداخت می‌کنند در حالی که کسانی که کالاهای قاچاق را وارد می‌کنند، این هزینه‌ها را پرداخت نمی‌کنند. از زمانی که واردات لوازم خانگی ممنوع شد هیچ کالایی به صورت رسمی وارد کشور نمی‌شود، همچنین این کالاهای لوازم خانگی خارجی که در بازار وجود دارد نیز از مبایذهای غیررسمی و به صورت قاچاق وارد کشور شده است. این کالاهای قاچاق که در بازار وجود دارد، فاقد گارانتی هستند و خریداران در صورت خراب شدن لوازم خانگی خارجی با مشکل مواجه می‌شوند.

ضمن اینکه این کالاها فاقد خدمات پس از فروش نیز هستند. بر این اساس، مقابله با ورود کالاهای قاچاق پیروزه در صنعت لوازم خانگی که فراگیری گسترده‌ای دارد باید یکی از مهم‌ترین برنامه‌هایی باشد که نهادهای متولی در این زمینه پیش از گذشته در آن فعال شوند. تا دامین این روند علاوه بر افزایش بحران‌های تولید داخل، خروج سرمایه‌گذاران در صنعت لوازم خانگی را نیز به همراه خواهد داشت. همچنین مجموع این مسائل، بیکاری خیل عظیم فعالان، رکود باورنکردنی در کارخانجات لوازم خانگی را به همراه خواهد داشت.

ارز و محدودیت سقف برای تخصیص آن مواجه هستند، به عنوان نمونه در سال گذشته تأمین مواد اولیه این صنعت از طریق بورس انجام نشد و تولیدکنندگان ناچار به تأمین ۳۰ تا ۵۰ درصد مواد اولیه از بازار شدند که این امر موجب خرید گران‌تر ۵۰ درصدی این مواد شد. همچنین عدم تأمین مالی، سرمایه‌دگرش و نوسازی ماشین‌آلات از جمله مشکلات صنعت لوازم خانگی است. بر این اساس تا زمانی که تأمین سرمایه و به‌روزرسانی ماشین‌آلات خطوط تولید محقق نشود، نمی‌توان انتظار توسعه چشمگیری در صنعت لوازم خانگی داشت. با توجه به تمام مسائلی که مطرح شد، صنعت لوازم خانگی در دولت شهید جمهوری آیت‌الله دکتر رئیسی با رشد قابل‌توجهی در تولید و صادرات روبه‌رو بوده است، البته تداوم این رویه و تمرکز بر ساماندهی چالش‌های مطرح شده، یکی از خواسته‌های اساسی فعالان صنعت لوازم خانگی از دولت چهاردهم است.

مبارزه با قاچاق، تخصیص بسته‌های حمایتی تولید و بسته حمایتی حوزه صادرات است تا بتوانند در تولید کمی-کیفی و ارزآوری، عملکرد مثبت‌تری داشته باشند.

● الزام تحریک بازار داخل و نبود انحصار قیمت کالای لوازم خانگی ایرانی

بسیار پایین‌تر از محصولات مشابه خود در سایر کشورهاست. بر اساس بررسی‌های انجام شده در غربستان شاهد پایین‌ترین نرخ تعرفه در زمینه لوازم خانگی هستیم؛ زیرا این کشور خود تولیدکننده نبوده و نیازهای خود را از طریق واردات تأمین می‌کند. همچنین در آمریکا که مهد بازار آزاد است، قیمت محصولات لوازم خانگی بسیار بیشتر از قیمت محصولات هم‌رده در ایران است. با این وجود، هیچ برنامه‌ای برای تحریک بازار داخل وجود ندارد؛ لذا باید منابع و تسهیلاتی برای تحریک تقاضا با توجه به عدم وجود نقدینگی

تاکنون مبارزه‌ای عملی با کالای قاچاق و تقلبی صورت نگرفته است، همچنین با وجود تأکید رهبر معظم انقلاب بر آتش زدن کالای قاچاق در بازار، همچنان شاهد عرضه این محصولات هستیم. واردات لوازم خانگی الزاماتی دارد؛ در ابتدا باید زمینه رقابت برای محصولات داخلی و خارجی فراهم شده و سپس موضوع واردات به شکلی جدی دنبال شود. انحصار در لوازم خانگی وجود ندارد، زیرا رقابت در این عرصه بسیار شدید است، انحصار در این بازار به ایرانی وجود نداشت. در حال حاضر با وجود اینکه کالای قاچاق به وفور در بازار عرضه می‌شود، انحصاری وجود ندارد، زیرا تعداد تولیدکنندگان داخلی بسیار بالا است. صنعت لوازم خانگی نیازمند حمایتی دولت از طریق

۵۰۰ هزار دستگاه است. صادرات و ارزآوری یکی دیگر از مهم‌ترین بخش‌های صنعت لوازم خانگی به شمار می‌آید. بر این اساس در سال ۱۴۰۲، صادرات ۴۰۰ میلیون دلار لوازم خانگی با افزایش کیفیت تولیدات و قابلیت رقابت در بازارهای جهانی لوازم خانگی است. البته در این روند، ارزان بودن قیمت لوازم خانگی ایران متناسب با کیفیت و کمیت نیز منجر شد که محصولات این صنعت در کشورهای دیگر نیز خواهان داشته باشد.

● جولان قاچاق در یک سوم بازار

یکی از مهم‌ترین چالش‌ها و مشکلات این صنعت وجود کالاهای قاچاق لوازم خانگی در کشور است که به صورت غیرقانونی وارد کشور می‌شود. قرار نگرفتن کالاهای قاچاق در شرایط

یکسان رقابتی و در مواقعی ارزان‌تر شدن باعث شده که این موضوع به ضرر تولیدکنندگان این صنعت لوازم خانگی تمام شود. اگرچه طرح شناسه کالا و رد و گزینگی برای شناسایی کالاهای تقلبی و قاچاق در کشورهای تولیدکنندگان لوازم خانگی در راستای البته در این روند، ارزان بودن قیمت لوازم خانگی ایران متناسب با کیفیت و کمیت نیز منجر شد که محصولات این صنعت در کشورهای دیگر نیز خواهان داشته باشد.

● جولان قاچاق در یک سوم بازار

یکی از مهم‌ترین چالش‌ها و مشکلات این صنعت وجود کالاهای قاچاق لوازم خانگی در کشور است که به صورت غیرقانونی وارد کشور می‌شود. قرار نگرفتن کالاهای قاچاق در شرایط